

Un cop de mà

El desvetllamots

Estirabot

Dels despropòsits que algú pugui proferir, de les sortides poc adequades i de les poca-soltades o ximpleries ofensives que es diuen també en diem *estirabots*. En contextos ben informals, també podem *clavar un moc*. Recuperem l'*estirabot*!

No t'amoïnis pel moc que t'ha clavat, és una persona que sempre surt amb estirabots; no se'n pot fer cas!

Etimologies

Massini

És un dels pastissos més apreciats a Catalunya, format per capes de pa de pessic, nata i trufa, generalment, i recobert de crema cremada. És d'origen català i diu la llegenda que es va crear en honor d'Angelo Masini (1844-1926), un tenor italià que va actuar amb gran èxit al Liceu i que té un carrer dedicat a Barcelona.

Núm. 74

Setembre
2017

Que diu que què?

Amics i seguidors

A les xarxes socials s'ha creat una denominació nova per als contactes. A Facebook, si demanem o confirmem l'amistat amb algú, diem que ens fem *amics* i *amigues*; si formem part d'un grup, en som *membres*. I si som usuaris d'una pàgina on ens hem subscrit clicant al botó "M'agrada", en som *simpatitzants* o *seguidors*. A Twitter també podem ser *seguidors* si som usuaris que en seguim un altre. Per tant, no ens cal pas fer servir l'anglicisme *follower*!

Com ho dius?

*Cànvio / Canvio

En verbs acabats en *-iar*, com *canviar*, *estudiar*, *anunciar*, *pronunciar*..., el segment *-ia-* no forma diftong. A més a més, la *i* és tònica en diverses formes del present d'indicatiu, del present de subjuntiu i de l'imperatiu: *canvio*, *canvies*, *canvia*, *canvien*, *canvii*, *canviïs*, *canviï*, *canviïn*.

Cal evitar la interferència amb la pronúncia castellana d'aquests verbs, que accentua la vocal precedent a la *i*.

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Un cop de mà

L'apunt al punt!

*Exitós

En català, en un registre formal, per dir que una cosa ha sortit bé, podem fer servir l'adjectiu *reeixit*, *reeixida* o expressions com *d'èxit*, *amb èxit* o *que té èxit*, depenent del context. En aquests casos, no és recomanable fer servir l'adjectiu *exitós*, *exitosa*.

*Estava molt nerviosa, però finalment ha fet una presentació ben reeixida.
L'aspirant ha superat amb èxit la prova de selecció.*

Un nom per a cada cosa

Forat

El DIEC defineix *forat* com una 'obertura que travessa un cos o s'hi fica endins'. Segons si el forat travessa un cos o s'hi endinsa, segons el cos de què es tracta i segons les dimensions i la forma del forat, en són sinònims *esquerda*, *esclotxa*, *clivella*, *estrip*, *set*, *ull*, *trau*, *congost*, *esvoranc*, *buc*, *cova*, *avenc* o *balma*. Vegem aquests sinònims a les frases que segueixen:

*La Clara va aclucar els ulls per no veure l'enorme **esvoranc** a la tàpia del jardí.
Va caure pel **buc** de l'escala d'aquell edifici en construcció.
Aquest fil és massa gruixut per passar per l'**ull** de l'agulla.
M'he fet un **estrip** a la camisa.
Es va enganxar els pantalons amb un clau de la cadira i s'hi va fer un **set**.
Plovia tant que els **embornals** d'aquell carrer no podien engolir l'aigua.
Els espeleòlegs van haver de ser rescatats d'aquell **avenc**.
Aquestes vacances hem visitat les **coves** d'Artà.
Havien construït una cleda sota la **balma** per tancar-hi el ramat.
El sisme va provocar una **esquerda** de dalt a baix de la paret.
Les **esclotxes** del Papiol són unes obertures entre dues parets rocoses.*

I el mes vinent...

Quin sinònim de *prim* utilitzaries per completar la frase següent?

Van decidir que l'Ignasi, que era el més _____, intentaria passar per l'esclotxa que havia quedat entre els taulons.

Núm. 74

Setembre
2017

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Saps com i on millorar el teu català?

T'ofereim tots els nivells

A classe o des de casa

consulta el web cpnl.cat

CNL del Vallès Oriental